

23.12.2019

POL-2019-8979

Voimassaoloaika

1.1.2020 - 31.12.2024

Säädösperuste

Laki poliisin hallinnosta (1992/110) 4 §

Muuttaa/Kumoaa

POL-2014-16555, 30.12.2014, Ajoneuvon kuljettajien ajo- ja lepoaikojen valvonta

Kohderyhmät

Poliisi

Ajoneuvon kuljettajien ajo- ja lepoaikojen valvonta

Sisällys

1 Johdanto ja ohjeen soveltamisala	2
2 Valvonnan tavoite ja sisältö	3
3 Toiminta valvontatilanteissa	4
3.1 Ajopiirturin oikean käytön ja piirturin toimintakunnon tarkastaminen (ajopiirturiasetus)	4
3.1.1 Ajopiirturin toimintakunnon tarkastaminen	5
3.1.2 Ajopiirturin asetusten tarkastaminen	6
3.1.3 Ajopiirturin käytön tarkastaminen	6
3.1.4 Puuttumisrajat	8
3.2 Ajoneuvon kuljettajien ajo- ja lepoaikojen tarkastaminen (ajo- ja lepoaika-asetus)	9
3.2.1 Suoraan liikenneturvallisuuteen vaikuttavat tekijät (puuttumisrajat kohdassa 3.2.3.)	9
3.2.2 Muut tekijät	9
3.2.3 Puuttumisrajat	10
4 Kuljetusketjun vastuut ja velvollisuudet	11
4.1 Ajoneuvon kuljettajan vastuut ja velvollisuudet	11
4.2 Kuljetusyrityksen vastuut ja velvollisuudet	12
4.3 Aikataulun laatijan tai tämän edustajan vastuut ja velvollisuudet	13
4.4 Kuljetusketjun vastuiden tutkinta	13
5 Seuraamusmenettelystä	14
5.1 Toimenpiteestä luopuminen	14
5.2 Sakkomenettelyn ja liukuman käyttö	14
5.2.1 Väsyneenä ajaminen	15
5.2.2 Vakava piittaamattomuus	15
5.3 Kuljettajakortin peruuttaminen	15
5.4 Kuljetuksen keskeyttäminen	15

1 Johdanto ja ohjeen soveltamisala

Ajoneuvon kuljettajien ajo- ja lepoaikoja koskevien määräysten valvonta on poliisin yksi raskaan liikenteen valvonnan suoraan liikenneturvallisuuteen vaikuttava painopistealue. Määräykset ovat yhdenmukaisia koko Euroopan yhteisössä, Sveitsissä ja Euroopan talousalueella (ETA). ETA:n ulkopuolisten valtioiden osalta noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa AETR-sopimusta. AETR-sopimus on yhdenmukainen muun tieliikenteen sosiaalilainsäädännön kanssa, paitsi liitteen IC-mukaista älykästä ajopiirturia ei ole vielä hyväksytty.

Ajo- ja lepoaikojen valvonta kohdistuu suomalaisiin ja ulkomaalaisiin ajoneuvoihin, sekä niiden kuljettajiin. Valvonnassa on huomioitava myös kuljetusketjun muut osapuolet.

Edellä mainittujen sopimusten mukaisesti kukin jäsenmaa järjestää alueellaan asianmukaista ja säännöllistä valvontaa siten, että tarkastuksia suoritetaan tiellä ja yritysten tiloissa niin, että ne koskevat merkittävää ja edustavaa osaa kaikista niistä kuljettajista, ajoneuvoista ja yrityksistä, joihin sovelletaan tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) 561/2006 (*myöhemmin ajo- ja lepoaika-asetus*) ja tieliikenteen valvontalaitteista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 165/2014 (*myöhemmin ajopiirturiasetus*). Mekaanisen ajopiirturin osalta ajopiirturiasetusta täydentää asetuksen liite I, digitaalisen ajopiirturin osalta liite IB ja älykkään ajopiirturin osalta liite IC.

Kansallisesti ajo- ja lepoaika-asetuksen, ajopiirturiasetuksen ja AETR-sopimuksen muodostama tieliikenteen sosiaalilainsäädäntö on saatettu voimaan liikenteen palveluista annetulla lailla (320/2017, *jäljempänä liikennepalvelulaki*). Kuljettajan on käytettävä ajopiirturia niissä ajoneuvoissa, joissa se ajo- ja lepoaika-asetuksen, ajopiirturiasetuksen ja AETR-sopimuksen mukaan on pakollista, kuten liikennepalvelulain 45 §:n 1 momentissa on säädetty. Kuljettajan on käytettävä ajopiirturia myös tavaraliikenteeseen käytetyssä traktorissa, jonka rakenteellinen nopeus ylittää 40 km/h, kuten ajopiirturiasetuksen 3 artiklan b kohdassa on säädetty. Ajo- ja lepoaika-asetuksen IV luvussa määritellyistä kansallisista poikkeuksista säädetään ajopiirturikorttien myöntämisestä ja poikkeuksista ajopiirturin käytössä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (507/2018), tarkemmin asetuksen 7 §:ssä.

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön mukaisista tiellä tapahtuvista tarkastuksista vastaavat poliisi, erityisesti rajan ylittävän liikenteen osalta Tulli ja Rajavartiolaitos sekä työsuojeluviranomaiset, kuten liikennepalvelulain 192 §:n 2 momentissa on säädetty. Valvontaviranomaisten toimivallasta ja pakkokeinoista säädetään liikennepalvelulain 197 (valvontaviranomaisen yleinen tiedonsaantioikeus), 200 (eräisen muiden viranomaisten tehtävien hoitaminen) ja 202 §:ssä (tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamisen pakkokeinoista). Tämän lisäksi valvontaviranomaisten toimivallasta on säädetty tieliikennelaissa (267/1981; uusi tieliikennelaki (729/2018) tulee voimaan 1.6.2020) sekä ajoneuvolaissa (1090/2002).

Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen ohella työsuojeluviranomainen valvoo yrittäjäkuljettajia koskevia liikennepalvelulain 49–52 §:ien noudattamista. Työsuojeluviranomaisen tehtävistä on säädetty liikennepalvelulain 192 §:n 3 momentissa.

Tässä ohjeessa on esitetty keskeisimmät perustoimenpiteet, jotka valvontatilanteessa tulee tehdä ja tärkeimmät seuraamukset, jotka todetuista puutteista valvontatilanteessa määrätään. Lisäksi ohjeessa on esitetty se, miten kuljetusyrityksen vastuut ja velvollisuudet tulee ajo- ja lepoaikojen liikennevalvonnassa huomioida.

Ohjetta sovelletaan Suomessa tehtäviin kuljetuksiin. Lisäksi ohjetta sovelletaan ulkomailta Suomeen saapuviin kuljetuksiin silloin, kun kuljettajan ajo jatkuu Suomeen (eli teko ilmenee Suomessa). Maatunnuksen käyttöön, viikoittaiseen ajoaikaan ja / tai viikkolepoon vaikuttavat myös ulkomailta suoritettujen asetusten mukaiset ajot. Tällöinkin teon pitää ilmetä Suomessa.

2 Valvonnan tavoite ja sisältö

Ajoneuvon kuljettajien ajo- ja lepoaikavalvonnan tavoitteena on ehkäistä kuljettajan vireystilan laskua, erityisesti väsymystä, ja siten vähentää heikentyneestä vireystilasta aiheutuvia riskejä ja onnettomuuksia.

Ajo- ja lepoaikatarkastuksiin liittyen tieliikenteen sosiaalilainsäädännöstä annettujen neuvoston asetusten (ETY) N:o 3820/85 ja (ETY) N:o 3281/85 täytäntöönpanoa koskevista vähimmäisedellytyksistä ja neuvoston direktiivin 88/599/ETY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/22/EY 2(3) artiklassa edellytetään, että valvonnan tulee kattaa vähintään kolme prosenttia kuljettajien työssäolopäivistä. Kaikista tarkastettavista työssäolopäivistä on ainakin 30 prosenttia tarkastettava teiden varilla ja vähintään 50 prosenttia yrityksen tiloissa.

Ajo- ja lepoaikavalvontaa toteutetaan tarkastamalla kuljettajan mekaanisessa ajopiirturissa käyttämä kuluvan päivän piirturilevy, digitaalisessa ajopiirturissa kuljettajan henkilökohtainen kuljettajakortti sekä digitaaliseen ajopiirturiin tallentuneet tiedot, jotka voidaan tarkastaa joko piirturista saatavasta tulosteesta ja/tai piirturista muistitikulle kopioidusta datasta valvontaohjelman avulla. Tarkastuksessa tarkastetaan myös kuljettajan mukana pidettävät piirturilevyt edeltävältä 28 päivältä tai vastaavat ajot kuljettajakortilta, kuten ajopiirturiasetuksen 36(1) artiklassa on säädetty.

Kuljettajan osalta tarkastusta ei tule ulottaa tarkastelujaksoa edeltäviin ajoihin. Poikkeuksena tästä on kuljetusyrityksen vastuun määrittely.

Mekaanista ajopiirturia tarkastettaessa valvontaviranomaisen on tehtävä merkintä toimenpiteestä tarkastushetkellä käytettyyn sekä seuraamuksen aiheuttaneisiin piirturilevyihin. Digitaalisen ajopiirturin tarkastusta suoritettaessa valvontaviranomaisen on käytettävä piirturissa valvojakorttia.

3 Toiminta valvontatilanteissa

Ajo- ja lepoaikavalvonnassa tarkastetaan seuraavat kokonaisuudet:

- Ajopiirturin oikea käyttö ja piirturin toimintakunto. Muun muassa ajopiirturin käytöstä on säädetty ajopiirturiasetuksen 32 artiklassa, kuljettajakortin ja piirturilevyn käytöstä ajopiirturiasetuksen 34 artiklassa ja kuljettajan mukana olevasta tietoaineistosta ajopiirturiasetuksen 36 artiklassa.
- Ajoneuvon kuljettajan ajo- ja lepoajat. Ajoneuvon kuljettajan ajo- ja lepoajoista on säädetty ajo- ja lepoaika-asetuksen 5 - 9 artikloissa.
- Ohjeet, jotka työnantaja, tämän edustaja tai kuljetusyrityksen edustaja on antanut kuljettajille ajo- ja lepoajoista taikka ajopiirturin käytöstä. Kuljetusyritysten vastuusta on säädetty tarkemmin ajo- ja lepoaika-asetuksen 10(2) artiklassa, jonka mukaan kuljetusyrityksen on annettava kuljettajalle asianmukaiset ohjeet ja tarkastettava säännöllisesti, että asetuksen (ETY) N:o 3281/85 ja ajo- ja lepoaika-asetuksen II luvun säännöksiä noudatetaan. Ajopiirturiasetuksen 33(1) artiklan mukaan kuljetusyritykset ovat vastuussa sen varmistamisesta, että niiden kuljettajille annetaan asianmukainen koulutus ja ohjeet ajopiirturin, olipa se digitaalinen tai analoginen, moitteettomasta toiminnasta, ja tehtävä säännöllisiä tarkastuksia varmistaakseen, että niiden kuljettajat käyttävät ajopiirtureita asianmukaisesti, eivätkä ne saa antaa kuljettajilleen mitään suoria tai epäsuoria kannusteita, jotka saattaisivat houkutella heitä käyttämään väärin ajopiirturia.
- Kuljettajan töiden järjestäminen (työnantaja, tämän edustaja tai kuljetusyrityksen edustaja) huomioiden ajo- ja lepoaika-asetuksen vaatimukset. Ajo- ja lepoaika-asetuksen 10(2) artiklan mukaan kuljetusyrityksen on järjestettävä 1 kohdassa tarkoitettujen kuljettajien työ siten, että kuljettajat voivat noudattaa asetuksen (ETY) N:o 3821/85 ja ajo- ja lepoaika-asetuksen II luvun säännöksiä.

Valvonnassa on myös pyrittävä huomioimaan tieliikenteen valvontalaitteen, piirturilevyn tai kuljettajakortin sellainen käsittelyminen, joka aiheuttaa tietojen ja / tai tulosteiden väärentymisen, niihin pääsyn estymisen tai niiden tuhoutumisen. Ajopiirturiasetuksen 32(3) artiklan mukaan on kiellettyä väärentää, salata, poistaa tai tuhota piirturilevylle kirjattuja taikka ajopiirturiin tai kuljettajakorttiin tallennettuja tietoja tai ajopiirturista tulostettuja asiakirjoja. Kiellettyä on myös ajopiirturin, piirturilevyn tai kuljettajakortin manipuloiminen siten, että se voi aiheuttaa tietojen ja/tai tulosteiden väärentymisen, poistumisen tai tuhoutumisen. Ajoneuvossa ei saa olla laitetta, jota voidaan käyttää tällaiseen tarkoitukseen.

3.1 Ajopiirturin oikean käytön ja piirturin toimintakunnon tarkastaminen (ajopiirturiasetus)

Valvonnan oikea suorittaminen ja mahdollisten rikkomusten toteaminen edellyttävät, että ajopiirturi toimii ajopiirturiasetuksen vaatimalla tavalla, ja että kuljettaja käyttää ajopiirturia ajopiirturiasetuksen mukaisesti.

3.1.1 Ajopiirturin toimintakunnon tarkastaminen

1. Ajoneuvoon on asennettuna pakolliseksi säädetty ajopiirturi. Ajopiirturiasetuksen 3(1) artiklan mukaan ajopiirturi on asennettava ja sitä on käytettävä jäsenvaltiossa rekisteröidyissä ajoneuvoissa, joita käytetään maanteiden henkilö- tai tavaraliikenteessä ja joihin sovelletaan ajo- ja lepoaika-asetusta. Saman artiklan 2 kappaleen mukaan jäsenvaltiot voivat myöntää vapautuksen ajopiirturiasetuksen soveltamisesta ajopiirturiasetuksen 13 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitetuille ajoneuvoille. Näistä poikkeuksista on säädetty tarkemmin ajopiirturikorttien myöntämisestä ja poikkeuksista ajopiirturin käytössä annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:ssä sekä 8 §:ssä, kun kyse on ajo- ja lepoaikojen noudattamista koskevista poikkeuksista.

2. Ajopiirturin määräajoin tehtävä tarkastus on suoritettu vähintään kerran kahdessa (2) vuodessa, kuten ajopiirturiasetuksen 23(1) artiklassa on säädetty. Vaatimus koskee myös uusia autoja. Liikennepalvelulain 46 §:n 4 momentin mukaan yrityksen on huolehdittava ajopiirturiasetuksessa säädettyjen ajopiirturin määräaikaistarkastusten suorittamisesta. Yrityksen velvollisuudesta ajopiirturin toimintahäiriön tai virheellisen toiminnan sattua säädetään ajopiirturiasetuksen 37 artiklassa.

3. Ajopiirturi toimii moitteettomasti eikä sen rakennetta ole muutettu. Ajopiirturiasetuksen 32(1) artiklan mukaan kuljetusyritysten ja kuljettajien on varmistettava digitaalisen ajopiirturin ja kuljettajakortin moitteeton toiminta ja asianmukainen käyttö. Käytettäessä analogista ajopiirturia kuljetusyritysten ja kuljettajien on varmistettava sen moitteeton toiminta ja piirturilevyn asianmukainen käyttö. Ajopiirturiasetuksen 37(1) mukaan kuljetusyrityksen on annettava se hyväksytyin asentajan tai korjaamon korjattavaksi heti, kun olosuhteet sen sallivat, jos ajopiirturi hajoaa tai toimii viallisesti. Jos ajoneuvoa ei voida palauttaa kuljetusyrityksen toimitiloihin viikon kuluessa laitteen hajoamisesta tai viallisen toiminnan havaitsemisesta, korjaus on tehtävä matkalla.

Ajo- ja lepoaika-valvonnassa tarkastetaan, että ajopiirturin asennus on suoritettu asetuksen vaatimalla tavalla ja samalla tiedot on merkitty oikein asennuskilpeen. Asennuskilven tietojen oikeellisuus voidaan digitaalisen piirturin osalta tarkastaa teknisestä tulosteesta.

Digitaalisen piirturin osalta on tarkastettava, erityisesti onnettomuustilanteissa, vastaavatko asennuskilven tiedot ajoneuvoa (yksilöintitiedot) ja ajoneuvon varusteet (erityisesti vetävien pyörien rengaskoko) asennuskilpeen kirjattuja tietoja. Jos asennuskilven tiedot eivät vastaa teknistä tulostetta, on ajopiirturi kalibroitava uudelleen.

Ajopiirturiasetuksen 32 artiklassa ja liikennepalvelulain 45 §:ssä on säädetty erikseen kuljettajan velvollisuuksista ajopiirturin käytössä. Kuljettajan velvollisuuksista ajopiirturin ja kuljettajakortin käytössä säädetään ajo- ja lepoaika-asetuksessa ja ajopiirturiasetuksessa sekä määrätään AETR-sopimuksessa. Kuljettajan on ilmoitettava työnantajalle, jos hänellä ei ole hallussaan voimassa olevaa kuljettajakorttia. Kuljettajan velvollisuuksista

kuljettajakortin puuttuessa säädetään ajopiirturiasetuksen 29 artiklassa. Kuljettajan on ajo- ja lepoaikatietojen tallentamista varten luovutettava kuljettajakortti myös työnantajalle taikka yritykselle, joka käyttää häntä vain tilapäisesti.

4. Ulkomaalaisen ajoneuvon osalta tarkastetaan lisäksi, että ajoneuvossa oleva ajopiirturi on tyyppihyväksytty. Ajopiirturin tyyppihyväksynnästä on säädetty tarkemmin ajopiirturiasetuksen III luvussa.

3.1.2 Ajopiirturin asetusten tarkastaminen

1. Mekaanisen ajopiirturin kello ei saa poiketa ajoneuvon rekisteröintimaan virallisesta ajasta, kuten ajopiirturiasetuksen 34(5) artiklassa on säädetty. Valvontatilanteessa kello on tarvittaessa käännettävä oikeaan aikaan ja kellon siirrosta on tehtävä merkintä piirturilevyyn. Piirturilevyyn tehtävät aikamerkinnot kuuluvat kuljettajan vastuulle, kuten ajopiirturiasetuksen 34(5) artiklan sanamuodosta sekä liikennepalvelulain 45 §:n 1 momentista käy selvästi ilmi.

2. Digitaalinen ajopiirturi tallentaa tapahtumia niin sanotun maailman koordinoitussa yleisajassa (UTC-aika), joka poikkeaa Suomen ajasta. Talvipoikkeama on plus kaksi tuntia ja kesäpoikkeama plus kolme tuntia.

3. Digitaalisen ajopiirturin kello ei saa näyttää yli 20 minuuttia väärin (liite IB). Jos näyttää, digitaalinen ajopiirturi on uudelleen tarkastettava. Kuljetusyrityksen vastuu (liikennepalvelulaki 46 §, ajopiirturiasetus 32, 37 artikla). Kuljettajan vastuu (liikennepalvelulaki 45 §, ajopiirturiasetus 32 artikla)

4. Yritys on lukinnut omalla yrityskortillaan käytössä olevan digitaalisen ajopiirturin ennen ajoneuvon käyttöönottoa (yksityisyyden suoja). Liikennepalvelulain 46 §:n 3 momentin mukaan yrityksen ajo- ja lepoaikatietojen yksilöimiseksi yrityksen on lukittava digitaalisen ajopiirturin tiedot yrityskortilla siten, että rekisteröidyn yksityisyyden suoja ei vaaranneta. Lisäksi ajopiirturien tietosuojasta on säädetty ajopiirturiasetuksen 7 artiklassa.

5. Kuljettaja on syöttänyt digitaaliseen ajopiirturiin oikean maatunnuksen, kun hän on aloittanut tai päättänyt vuorokautisen työjakson, kuten ajopiirturiasetuksen 34(7) artiklassa on säädetty.

3.1.3 Ajopiirturin käytön tarkastaminen

1. Kuljettajalla on käytössään mekaanisessa ajopiirturissa kuluvan päivän piirturilevy ja digitaalisessa ajopiirturissa henkilökohtainen kuljettajakortti. Ajopiirturiasetuksen 34(1) artiklan mukaan kuljettajien on käytettävä jokaisena ajopäivänä piirturilevyjä tai kuljettajakortteja siitä alkaen, kun he ottavat ajoneuvon haltuunsa. Piirturilevy tai kuljettajakortti poistetaan vasta vuorokautisen työajan päätyttyä, jollei poistamiseen anneta lupaa muulla tavoin. Piirturilevyä tai kuljettajakorttia ei saa käyttää tarkoitettua kauemmin.

Kuljetusyrityksen vastuusta on säädetty ajopiirturiasetuksen 33 artiklan lisäksi liikennepalvelulain 46 §:ssä. Kuljettajan on myös ilmoitettava työnantajalle, jos hänellä ei ole voimassa olevaa kuljettajakorttia. Työnantajalla on aina vastuu siitä, ettei autoa luovuteta kuljettajalle, jolta puuttuu voimassa oleva kuljettajakortti, kuten liikennepalvelulain 46 §:n 1 momentissa on säädetty.

2. Tarvittaessa kuljettajakorttien tiedot voi tarkistaa (kuljettajankortin haltijakysely) liikenneasioiden rekisteristä (ATJ-sovellus) ja ulkomailla myönnetty kuljettajakortit Euroopan unionin laajuisesta TACHONET-järjestelmästä

3. Kuljettajalla on käytössään mekaanisessa ajopiirturissa ajopiirturin mallia vastaavat piirturilevyt (oikea nopeusalue). Tämä on tärkeää, jotta ajoneuvon ajonopeudet tallentuvat oikein piirturilevyille.

4. Kuljettajalla on ajoneuvossa mukana työn kesto huomioiden riittävä määrä käyttämättömiä piirturilevyjä, kuten ajopiirturiasetuksen 32 ja 33 artikloissa on säädetty. Lisäksi kuljetusyritysten on annettava riittävä määrä piirturilevyjä analogisella ajopiirturilla varustettujen ajoneuvojen kuljettajille ottaen huomioon, että piirturilevy on luonteeltaan henkilökohtainen, käyttöajan ja sen mahdollisuuden, että vahingoittuneet tai valtuutetun tarkastajan haltuun ottamat piirturilevyt on korvattava. Kuljetusyritykset saavat antaa kuljettajille vain hyväksytyt mallisia piirturilevyjä, jotka soveltuvat käytettäväksi ajoneuvoon asennetussa laitteessa. Kuljetusyrityksen vastuusta on säädetty ajopiirturiasetuksen 33 artiklassa.

5. Kuljettajalla on ajoneuvossa työn kesto huomioon ottaen riittävä määrä tulostamiseen tarkoitettua paperia, jotta tarkastuksen yhteydessä mahdollinen ajopiirturin tietojen tulostaminen voidaan toteuttaa virheettömästi. Ajopiirturiasetuksen 33(1) artiklan mukaan kuljetusyritysten ja kuljettajan on varmistettava, että käyttöaika huomioon ottaen tarkastajan pyynnöstä tapahtuva tietojen tulostaminen ajopiirturista voidaan suorittaa asianmukaisesti tarkastuksen yhteydessä, jos ajoneuvo on varustettu digitaalisella ajopiirturilla.

KKO 2011:4

A:n kuljettaman kuorma-auton ajopiirturista oli puuttunut tulostuspaperi, minkä johdosta ajopiirturiasetuksen (neuvoston asetus (ETY) N:o 3821/85) edellyttämiä tietoja ei voitu poliisin suorittaman tarkastuksen yhteydessä tulostaa piirturilta. Kysymys A:n velvollisuudesta huolehtia siitä, että tulostus voitiin suorittaa sekä siitä, oliko menettely tieliikennelain 105 a §:ssä edellytetyin tavoin törkeän huolimaton ja oliko A siten syyllistynyt tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiseen.

6. Kuljettajalla, joka kuljettaa mekaanisella ajopiirturilla varustettua ajoneuvoa, on mukanaan kuluva vuorokauden piirturilevyt sekä kuljettajan edellisten 28 päivän kuluessa käyttämät piirturilevyt sekä kuljettajakortti, jos hänellä sellainen on, kuten ajopiirturiasetuksen 36(1) artiklassa on säädetty.

7. Kuljettajalla, joka kuljettaa digitaalisella ajopiirturilla varustettua ajoneuvoa, on mukanaan kuljettajakorttinsa, kaikki sellaiset käsin tehdyt merkinnät ja tulosteet kuluvalta vuorokaudelta ja edeltäviltä 28 päivältä, joita ajopiirturiasetuksessa sekä ajo- ja lepoaika-asetuksessa edellytetään, ja piirturilevyt siltä ajankohdalta, jona hän on ajanut analogisella ajopiirturilla varustettua ajoneuvoa. Tästä velvollisuudesta on säädetty ajopiirturiasetuksen 36(2) artiklassa.

8. Kuljettaja on tehnyt mekaanisen ajopiirturin piirturilevyihin vaadittavat keskiömerkinnät, kuten ajopiirturiasetuksen 34(6) artiklassa on säädetty.

9. Kuljettaja on eritellyt määräysten edellyttämät tapahtumat aikaryhmävalitsinta käyttämällä (ajoaika, muu työ, varallaoloaika, tauot). Jos kuljettaja ei voi käyttää aikaryhmävalitsinta, voi merkinnän tehdä esimerkiksi käsin tai muulla tavoin. Aikaryhmävalitsimien käytöstä on säädetty tarkemmin ajopiirturiasetuksen 34(5) artiklassa.

10. Kuljettaja on merkinnyt kaikki saman vuorokautisen työajan työtehtävät samalle vaadittavilla keskiömerkinnöillä varustetulle piirturilevyille tai omalle kuljettajakortille. Lisäksi kuljettajan on tehtävä mahdolliset muut käsintehty merkinnät ja tulosteet esimerkiksi ajopiirturin rikkoutuessa.

11. Käytettäessä kuljetukseen kahta kuljettajaa saman aikaisesti ajoneuvossa (niin sanottu monimiehistytilanne) molemmat kuljettajat ovat käyttäneet ajopiirturia ajopiirturiasetuksen 34 artiklan edellyttämällä tavalla. Kuljetusyrityksen vastuu on määritelty ajopiirturiasetuksen 32 ja 33 artikloissa.

3.1.4 Puuttumisrajat

Teot, jotka voidaan lähtökohtaisesti käsitellä esitutkintalain (805/2011) 10 luvun 3 §:ssä säädetyllä huomautuksella:

- Yritys ei ole lukinnut omalla yrityskortillaan käytössä olevaa digitaalista ajopiirturia ennen ajoneuvon ajopiirturin käyttöönottoa.
- Kuljettaja ei ole merkinnyt piirturilevyyn tai kuljettajakorttiin kaikkia määräysten edellyttämiä tapahtumia työpäivän ajalta (esimerkiksi muun työn merkitseminen). Jos tämän kohdan rikkomus on säännöllisesti toistuva (kuljettaja jättää muun työn merkitsemättä esimerkiksi vähintään 5 kertaa kuluvan 28 päivän ajojaksolla), tulee sakkovaatimuksen (SAV) käyttöä harkita.
- Kuljettaja ei ole eritellyt määräysten edellyttämiä tapahtumia aikaryhmävalitsinta käyttämällä (ajoaika, muu työ, varallaoloaika, tauot). Jos tämän kohdan rikkomus on säännöllisesti toistuva (kuljettaja jättää käyttämättä esimerkiksi vähintään 5 kertaa kuluvan 28 päivän ajojaksolla), tulee sakkovaatimuksen käyttöä harkita.

Huomautus tulee antaa kirjallisena, jolloin kuljettajalle jää näyttö seuraamuksesta estämään kaksoisrangaistavuuden. Ajo- ja lepoaika-asetuksen 20(1) artiklan mukaan kuljettajan on säilytettävä jäsenvaltiolta saamansa näyttö määrätyistä seuraamuksista tai menettelyn käynnistämisestä siihen asti, kun

sama tämän asetuksen rikkominen ei voi enää johtaa toiseen menettelyyn tai seuraamukseen tämän asetuksen säännösten nojalla.

3.2 Ajoneuvon kuljettajien ajo- ja lepoaikojen tarkastaminen (ajo- ja lepoaika-asetus)

Ajo- ja lepoaikojen valvontaa on painotettava suoraan liikenneturvallisuuteen vaikuttaviin tekijöihin. Valvontatilanteessa on pyrittävä tarkastamaan ainakin seuraavat liikenneturvallisuuden kannalta tärkeät tekijät.

3.2.1 Suoraan liikenneturvallisuuteen vaikuttavat tekijät (puuttumisrajat kohdassa 3.2.3.)

Kuljettajan vastuu (liikennepalvelulaki 45 §).

1. Kuljettaja on pitänyt vuorokautisen yhtäjaksoisen lepoajan, lyhennettynä vähintään 9 h (ajo- lepoaika-asetus 8 artikla).
2. Kuljettaja ei ole ylittänyt yhteenlaskettua vuorokautista ajoaika, enintään 10 h (ajo- lepoaika-asetus 6 artikla).
3. Kuljettaja on ajanut yhtäjaksoisesti ilman taukoa enintään 4 h 30 min. Vaatimus on 4 h 30 min ajon jälkeen vähintään 45 min tauko. Kyseinen tauko on myös mahdollista jakaa vähintään 15 min ja vähintään 30 min tauoiksi (ajo- lepoaika-asetus 7 artikla).
4. Kuljettaja on pitänyt 28 päivän ajojaksolla vähintään kerran 45 h:n viikko-levon (ajo- lepoaika-asetus 8 artikla).
5. Kuljettaja ei ole ylittänyt kahden peräkkäisen viikon aikana yhteenlaskettua viikoittaista ajoaika 56 h (ajo- lepoaika-asetus 6 artikla). Katso lisäksi kohdan 5.2.1 väsyneenä ajaminen ja kohdan 5.5. kuljetuksen keskeyttäminen.

3.2.2 Muut tekijät

Kuljettajan vastuu (liikennepalvelulaki 45 §).

1. Kuljettaja on myös muutoin noudattanut vuorokautista lepoaika koskevia säännöksiä, normaali vuorokautinen lepoaika on 11 h (ajo- lepoaika-asetus 8 artikla).
2. Kuljettaja on myös muutoin noudattanut vuorokautista ajoaika koskevia säännöksiä, normaali vuorokautinen ajoaika on 9 h (ajo- lepoaika-asetus 6 artikla).
3. Kuljettaja on pitänyt vuorokautisen ajoaikansa puitteissa riittävästi taukoja. Vaatimus on 4 h 30 min ajon jälkeen vähintään 45 min taukoa tai kyseisen ajon aikana jaettuna vähintään 15 min + vähintään 30 min (ajo- lepoaika-asetus 7 artikla).
4. Kuljettaja on myös muutoin 28 päivän ajojakson aikana noudattanut viikoittaista lepoaika koskevia säännöksiä, esimerkiksi 28 päivän ajojakso: vähintään 45h + 24h + 45h + 24h (ajo- lepoaika-asetus 8 artikla).

5. Kuljettaja on myös muutoin noudattanut kahden peräkkäisen viikon aikana ajoaikaa koskevia säännöksiä, enintään 90 h (ajo- lepoaika-asetus 6 artikla). Huomioitava ns. monimiehistyttilanne (ajo- lepoaika-asetus 8 artikla).

3.2.3 Puuttumisrajat

Ennen rangaistusmenettelyä kuljettajalta tiedustellaan, onko hänellä mukana aikaisemmin määrättyjä rangaistuksia tai muita ajo- ja lepoaikavalvontaan kuuluvia seuraamuksia kuluvalta 28 päivän ajojaksolta. Ajo- ja lepoaika-asetuksen 20(2) artiklan mukaan kuljettajan on viranomaisen pyynnöstä esitettävä asetuksen 20(1) artiklassa tarkoitettu näyttö määrätyistä seuraamuksista tai menettelyn käynnistämisestä siihen asti, kun sama tämän asetuksen rikkominen ei voi enää johtaa toiseen menettelyyn tai seuraamukseen tämän asetuksen säännösten nojalla. Toimenpiteellä estetään riski kaksoisrangaistuksesta.

Seuraavassa on käsitelty **esimerkkeinä** tilanteita, jotka voidaan lähtökohteisesti käsitellä esitutkintalain 10 luvun 3 §:ssä tarkoitetulla huomautuksella:

1. Kuljettajan pitämä vuorokautinen lepoaika on enintään yhden tunnin vaadittua lyhyempi. Jos kuitenkin tämän kohdan rikkomus toistuu peräkkäisinä ajovuorokausina, tulee sakkomenettelyn käyttöä harkita.

2. Kuljettaja ei ole ylittänyt vuorokautista ajoaikaa yli yhdellä tunnilla. Jos kuitenkin tämän kohdan rikkomus toistuu peräkkäisinä ajovuorokausina, tulee sakkomenettelyn käyttöä harkita.

3. Jos kuljettaja ajaa ilman taukoa enintään 5 h 30 min.

Jos kuljettaja on vuorokautisen ajoajan puitteissa pitänyt taukoja, mutta tauoista puuttuvat ajat ovat enintään 15 minuuttia tai sitä lyhyempiä, kuten esimerkiksi 4 h 30 minuutin ajon jälkeen vähintään 30 minuuttia taukoa tai kyseisen ajon aikana jaettuna vähintään 15 + 15 minuuttia.

Jos kuitenkin esimerkkirikkomukset ovat toistuvia, kuten esimerkiksi jättää pitämättä riittävän tauon esimerkiksi vähintään 10 kertaa kuluvan 28 päivän ajojaksolla, tulee sakkomenettelyn käyttöä harkita.

4. Kuljettajan pitämä viikoittainen lepoaika on enintään kahdeksan tuntia vaadittua lyhyempi. Jos kuitenkin tämän kohdan rikkomus toistuu peräkkäisinä ajoviikkoina, tulee sakkomenettelyn käyttöä harkita.

5. Kuljettaja ei ole ylittänyt viikoittaista ajoaikaa yli kuudella tunnilla tai kahden viikon ajoaikaa yli kymmenellä tunnilla.

6. Kuljettaja ajaa seitsemänä päivänä viikossa, mutta noudattaa viikoittaista ajoaikaa ja viikoittaista lepoaikaa.

4 Kuljetusketjun vastuut ja velvollisuudet

Ajopiirturia ja kuljettajakorttia käytettäessä on noudatettava, mitä ajopiirturi-asetuksessa, ajo- ja lepoaika-asetuksessa sekä liikennepalvelulain 45 §:ssä säädetään ja AETR- sopimuksessa määrätään.

4.1 Ajoneuvon kuljettajan vastuut ja velvollisuudet

Liikennepalvelulain 267 §:ssä on määritelty kuljettajalle seuraamus tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomisesta, jos kuljettaja tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo esimerkiksi ajoaikoja, taukoja tai lepoaikoja koskevia ajo- ja lepoaika-asetuksen säännöksiä.

Kuljettajaa ei tuomita rangaistukseen teosta, jonka syynä on korjaamon taikka työnantajan tai tämän edustajan rikkomus (liikennepalvelulaki 267 §).

Valvonnassa tulee korostaa, että kuljettajan on käytettävä jokaisena ajopäivänä piirturilevyä tai kuljettajakorttia alkaen hetkestä, jona hän ottaa ajoneuvon haltuunsa, kuten ajopiirturiasetuksen 34 artiklassa on säädetty. On myös korostettava ajo- ja lepoaika-asetuksen 4 ja 6 artiklan mukaisesti, että kuljettajan on kirjattava ”muuksi työksi” kaikki työajaksi määritelty toiminta ajamista lukuun ottamatta sekä kaikki työ- tai virkasuhteinen työ joko kuljetusalalla tai sen ulkopuolella. Edellä mainitun johdosta kuljettajia opastetaan valvontatilanteessa käyttämään digitaalisen ajopiirturin OUT-toimintoa, kun se on tarpeen (asetuksen ulkopuoliset ajot, Liikenne- ja viestintäviraston uusi tulkinta 2019).

Ajopiirturiasetuksen 36 artiklassa ja liikennepalvelulain 45 §:n 1 momentissa on määritelty, että kuljettajan on pyynnöstä esitettävä valvontaviranomaiselle ajopiirturiasetuksen 15 artiklan 7 kohdassa tarkoitetut tiedot. Tätä kohdtaa sovelletaan myös tehdas-, satama-, varasto- ja kilpailualueella sekä muulla vastaavalla alueella.

Liikennepalvelulain 45 §:n 2 momentissa kuljettaja velvoitetaan ilmoittamaan työnantajalle, jos hänellä ei ole voimassa olevaa kuljettajakorttia.

Liikennepalvelulain 45 §:n 1 momentin ja ajopiirturiasetuksen 32 artiklan mukaan myös kuljettaja on vastuussa siitä, että liikenteeseen käytettävä ajoneuvo on liikennekelppoinen. Kuljettajan on viipymättä ilmoitettava työnantajalle ajoneuvon kunnossa havaitsemistaan puutteista, joita hän ei itse voi korjata. Lisäksi ajoneuvolain 9 §:n 2 momentin mukaan työnantajan on huolehdittava siitä, että ajoneuvo on liikennekelppoinen, kun se luovutetaan työntekijän kuljetettavaksi, ja että ajoneuvo tarkastetaan ja huolletaan riittävän usein sen pitämiseksi liikennekelppoisessa kunnossa. Kuljettajan on viipymättä ilmoitettava työnantajalle ajoneuvon kunnossa havaitsemistaan puutteista, joita hän ei voi itse korjata.

Valvontatilanteessa esiin tulleet, sakkomenettelyllä käsiteltävät kuljettajaa koskevat teot:

- Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen kuljettajana (liikennepalvelulaki 267 §)

- Liikenneturvallisuuden vaarantaminen (RL 23:1 §)
- Ajoneuvorikkomus (ANL 96 kohta 1 §)

4.2 Kuljetusyrityksen vastuut ja velvollisuudet

Liikennepalvelulain 267 §:ssä on määritelty kuljetusyritykselle seuraamus tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomisesta, jos yritys tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo mitä ajopiirturiasetuksessa, ajo- ja lepoaika-asetuksessa sekä liikennepalvelulain 46 §:ssä säädetään ja AETR- sopimuksessa määrätään.

- Ei asentanut maanteiden henkilö- tai tavaraliikenteeseen käytettyyn ajoneuvoon ajopiirturia (ajopiirturiasetus 3 artikla).

Ei saa luovuttaa digitaalisella ajopiirturilla varustettua ajoneuvoa työntekijän kuljettavaksi, jos kuljettajalta puuttuu voimassa oleva kuljettajakortti (liikennepalvelulaki 46 § 1 momentti). Vastuu on valvontatilanteessa aina selvitettävä.

- Ei varmistanut, että kuljettajakorttia/ piirturilevyjä käytetään asianmukaisesti (ajopiirturiasetus 32 artikla).
(Huom. ajopiirturiasetus 33 artikla, vastuu ajopiirturin asianmukaisesta käytöstä)
- Ei tarkastanut säännöllisesti, että kuljettajat noudattavat ajo- ja lepoaikasäännöksiä (ajo- lepoaika-asetus 10 artikla).
- Ei ole järjestänyt kuljettajan työtä ajo- ja lepoaika-asetuksen edellyttämällä tavalla, jotta kuljettaja voi noudattaa ajoajoista, tauoista ja lepoajoista annettuja säännöksiä (ajo- lepoaika-asetus 10 artikla).

Valvontatilanteessa tulee erityisesti vastuut huomioida, jos kuljettaja tai kuljettajat ovat toistuvasti syyllistyneet suoraan liikenneturvallisuuden vaikuttaviin tekoihin (kohta 3.2.1) tai ajavat digitaalisella ajopiirturilla varustetulla ajoneuvolla käyttämättä kuljettajakorttia (kuljettajakortti myönnetty). Vastuu on myös huomioitava, jos kuljettajien tauot tietyillä kuljetusreiteillä ovat säännöllisesti liian lyhyet. Työnantajan, tämän edustajan tai kuljetusyrityksen edustajan vastuu säännösten noudattamisessa on aina ensisijainen, koska tällä on aina mahdollisuus jakaa kuljetus useammalle kuljettajalle (vastuu selvitettävä aina ensin valvontatilanteessa). Aikataulun laatijan tai tämän edustajan vastuu on selkein siinä tapauksessa, että hän hoitaa kuljetusyrityksen kuljettajan tai kuljettajien kaikkien ajosuoritteiden jakamisen tai kuljetuksen kiireellisyys ja perillä olovelvoite selkeästi ilmenee kuljetusasiakirjoista.

- Ei varmistanut, että ajopiirturi toimii moitteettomasti (ajopiirturiasetus 32 artikla) (Huom. korjaamisvastuu ajopiirturiasetus 37 artikla, "ei korjannut viallista ajopiirturia").

- Ei huolehtinut, että viranomaisen pyynnöstä tapahtuva tietojen tulostaminen digitaalisesta ajopiirturista voidaan suorittaa asianmukaisesti tarkastuksen yhteydessä (ajopiirturiasetus 33 artikla).
- Ei huolehtinut, että ajopiirturi on tarkastettu vähintään kahden vuoden välein (ajopiirturiasetus 23 artikla, liikennepalvelulaki 46 §).
- Ei antanut kuljettajille asianmukaista koulutusta ajopiirturin käytöstä (ajopiirturiasetus 33 artikla).
- Ei noudattanut henkilötietojen suojaa koskevia asiankuluvia säännöksiä (ajopiirturiasetus 7 artikla) (vastuu yrityslukituksesta liikennepalvelulain 46 §:ssä).

4.3 Aikataulun laatijan tai tämän edustajan vastuut ja velvollisuudet

Liikennepalvelulain 267 §:ssä on määritelty aikatauluttajalle seuraamus tie liikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomisesta, jos aikatauluttajan tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tapahtuvasta toiminnasta aiheutuu ajo- ja lepoaika-asetuksessa määrättyjä ajoaikoja, taukoja tai lepoaikoja koskevien määräysten rikkomisia.

Kuljetusyritysten, lähettäjien, huolitsijoiden, matkanjärjestäjien, hankkijoiden, alihankkijoiden ja kuljettajia välittävien toimistojen on varmistettava, että sopimusperusteiset liikenteen aikataulut ovat tämän asetuksen mukaiset (ajo- lepoaika-asetus 10 artikla).

Kuljetusyrityksen vastuu säännösten noudattamisessa on aina ensisijainen, koska tällä on aina mahdollisuus jakaa kuljetus useammalle kuljettajalle (vastuu selvitettävä aina ensin valvontatilanteessa). Aikatauluttajan vastuu on selkein siinä tapauksessa, että hän hoitaa kuljetusyrityksen kuljettajan tai kuljettajien kaikkien ajosuoritteiden jakamisen tai kuljetuksen kiireellisyys ja perillä olovelvoite selkeästi ilmenee kuljetusasiakirjoista.

4.4 Kuljetusketjun vastuiden tutkinta

Sakkomenettelyllä käsiteltävät työnantajaa, tämän edustajaa tai kuljetusyrityksen edustajaa koskevat teot:

- Liikenneriikkomus (TLL 103 §)
- Ajoneuvoriikkomus (ANL 96¹ § kohta 6)

Rikkomusten selvittäminen on aloitettava jo valvontatilanteessa. Jos tapaus on yksinkertainen ja selvä, epäilty (esimerkiksi työnantaja tai kuljetusyrityksen edustaja) on paikalla, mahdollinen menettämisseuraamus on enintään 1000 euroa eikä teko muutenkaan vaadi esitutkintalain mukaan muuta tutkintaa, voidaan sakkomenettely asiakkaan suostuessa mainittuun menettelyyn hoitaa heti valvontatilanteessa.

Jos epäilty ei ole paikalla, tulee valvontaa suorittavan partion pyrkiä hoitamaan asia edellä mainitulla tavalla työvuoron aikana.

Muissa tapauksissa asiasta laaditaan rikosilmoitus.

5 Seuraamusmenettelystä

Poliisipalvelujen tasapuolisen tuottamisen ja yhdenvertaisuuden kannalta on tärkeää, että puuttumiskynnys on yhtäläinen ja seuraamuskäytäntö yhdenmukainen.

Seuraamusmenettelyssä on noudatettava Poliisihallituksen antamaa käsikirjaa rangaistuksen määrääminen sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain mukaisessa sakkomenettelyssä.

5.1 Toimenpiteestä luopuminen

Toimenpiteestä luopumista arvioidaan tässä ohjeessa esitutkintalain 10 luvun 3 §:n tarkoittamalla tavalla (huomautus, katso sakkokäsikirja).

Poliisi ei voi antaa kenellekään lupaa rikkoa tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä. Todetut puutteet on lähtökohtaisesti käsiteltävä vähintään kirjallisella huomautuksella. Kirjallista huomautusta voi pitää ensisijaisena suulliseen huomautukseen nähden, koska se kirjautuu toimenpiteeksi poliisin tietojärjestelmiin ja kuljettaja voi myöhemmin osoittaa ko. rikkeet jo käsitellyiksi.

Toimenpiteestä luopumisena ja kirjallisen huomautuksen antamisen yleisenä edellytyksenä on, että rikosta olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä vähäisenä. Käytännössä tämä edellyttää, että rikoksella aiheutettu vaara ja syntynyt vahinko jäävät vähäisiksi.

5.2 Sakkomenettelyn ja liukuman käyttö

Sakkomenettelyssä on noudatettava Poliisihallituksen "*sakkokäsikirja ja rangaistuksen määrääminen sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain mukaisessa sakkomenettelyssä*". Ehtona on, että menettelyä on lainsäädännön mukaan mahdollista soveltaa eli asia on yksinkertainen ja selvä, epäilty on paikalla ja suostuu sakkomenettelyyn.

Sakkovaatimuksia kirjoitettaessa on käytettävä tarvittaessa liukumaa. Liukuma-asteikkoa tulee käyttää, kun rikkomukseen liittyy sellaisia seikkoja, joiden perusteella rikkomusta kysymyksessä olevassa tapauksessa voidaan pitää tavallista lievempänä tai vakavampana. Liukuman käyttö tulee myös perustella kirjaamalla sen käytön syy sakkomääräykseen/ vaatimukseen.

Tekoa voidaan pitää tavallista vakavampana, jos:

- Teko osoittaa selkeätä piittaamattomuutta määräyksistä (esimerkiksi ei toistuvasti käytä ajopiirturia tai käyttää laitetta toistuvasti virheellisesti siten, että tarkastus estyy).
- Teot ovat tarkkailujakson (28 edeltävää päivää) aikana säännöllisesti toistuvia (esimerkiksi tapahtuu viikoittain).
- Suoraan liikenneturvallisuuteen vaikuttava teko toistuu peräkkäisissä vuoroissa.
- Teosta on jo aikaisemmin rangaistu.

Poliisipalvelujen tasapuolisen tuottamisen ja kansalaisten yhdenvertaisuuden kannalta on tärkeää, että puuttumiskynnys on yhtäläinen ja seuraamusikäytäntö yhdenmukainen.

5.2.1 Väsyneenä ajaminen

Väsyneenä ajaminen tulee valvontatilanteessa aina huomioida. Ajoneuvoa ei saa kuljettaa se, jolta sairauden, vian, vamman tai väsymyksen vuoksi taikka muusta vastaavasta syystä puuttuvat siihen tarvittavat edellytykset (TLL 63 §). Väsymystila todetaan kuljettajan vireystilan tai aikaisemman ajokäyttäytymisen (mahdolliset ajovirheet) perusteella.

Väsyneenä ajamisen mahdollisuutta tulee myös harkita kuljettajan vireystila huomioiden, jos kuljettaja on ajossa ja:

- Kuljettaja on ollut työhön sidoksissa yli 20 tuntia.
- Kuljettajan edellinen vuorokausilepo on jäänyt alle 4 tunnin pituiseksi.
- Kuljettajan vuorokausilepo on useana peräkkäisinä ajovuorokausina jäänyt selvästi liian lyhyeksi.

5.2.2 Vakava piittaamattomuus

Vakavaa piittaamattomuutta ja väliaikaiseen ajokieltoon määräämistä (AKL 64 § ja 70 §) tulee valvontatilanteessa harkita, jos kuljettaja on silmin nähden väsynyt ja ajaminen väsyneenä on jatkunut jo pitempään (esim. pitänyt edeltävillä ajojaksoilla vuorokausilepoa 2h, 3h ja 2h).

5.3 Kuljettajakortin peruuttaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa ajopiirturikortin Liikennepalvelulain 244 §:n perusteella, jos peruuttamisen edellytykset täyttyvät ajopiirturiasetuksen 26 artiklan perusteella. Väärin käytetty kuljettajakortti tulee tällöin valvontatilanteessa ottaa poliisin haltuun (liikennepalvelulaki 202 §) ja toimittaa Liikenne- ja viestintävirastoon (Traficom).

Toimenpiteen edellytykset:

- Kortti on väärennetty.
- Kuljettaja käyttää muuta kuin omaa korttia.
- Kuljettajan hallinnassa oleva kortti on saatu väärin perustein.

Jos kuljettajalla on hallussaan eri maista hänelle myönnettyjä kuljettajakortteja, on muut kuin ensimmäisenä myönnetty kuljettajakortti otettava poliisin haltuun, koska muut kortit on myönnetty väärin perustein. Poliisin haltuun tulee ottaa myös kadonneeksi ilmoitetun kortin tilalle hankittu uusi kortti, jos kuljettajalla on valvontatilanteessa molemmat kuljettajakortit käytössään.

5.4 Kuljetuksen keskeyttäminen

Jos on perusteltua syytä epäillä, että kuljettaja on rikkonut ajoaikoja, taukoja tai lepoaikoja koskevia ajo- ja lepoaika-asetuksen tai ajopiirturiasetuksen säännöksiä tai AETR -sopimuksen määräyksiä, poliisi-, tulli- tai

rajavartiomies voi estää kuljettajaa jatkamasta ajoa, kunnes säädetty tauko tai lepoaika on pidetty.

Ajo voidaan myös estää, jos kuljettaja ei esitä valvontaviranomaiselle mukana pidettäviä määräysten edellyttämiä piirturilevyjä tai kuljettajakorttia (liikennepalvelulaki 202 §).

Ajon jatkamisen estäminen valvontatilanteessa, kunnes säädetty tauko tai lepoaika on pidetty, on erityisen perusteltua jos:

- Kuljettajan todetaan ajaneen väsyneenä.
- Puute on kohdan 3.2.1 mukainen suoraan liikenneturvallisuuteen vaikuttava.
- Kuljettajalla ei ole rajan ylittävän liikenteen tarkastustilanteessa esittää aikaisempaa kiekkoa.
- Asiakirjojen tai muun valvontatiedon perusteella on ilmeistä, että kuljettaja on ajanut ennen valvontatilannetta pitkään käyttämättä piirturia.
- Ajon jatkamisen estäminen valvontatilanteessa on perusteltua myös silloin, kun kuljettajalla ei ole ajoneuvossa käytössään ajopiirturissa vaadittavaa kuluvan päivän piirturilevyä tai digitaalisessa ajopiirturissa henkilökohtaista kuljettajakorttia.

Poliisiylijohtaja

Seppo Kolehmainen

Poliisitarkastaja

Kari Onninen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 23.12.2019 klo 09:40. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-
mosta.

Liitteet

-

Jakelu

Poliisilaitokset
Poliisiammattikorkeakoulu

Tiedoksi

Ahvenanmaan poliisiviranomainen
Sinetti-ohjekirjasto/Esikunta
Tulli
Rajavartiolaitos
Sosiaali- ja terveysministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto